

Ark. Nov. $\frac{2393}{1}$ 19-

Bjerno socken i Åbo län.

Undersökning af några fornlämningar i närheten af smeden Karp 1,5 km söder om Melleri hemman i Lupaja by belägna torp.

Ungefär 850 m söder om Melleri hemman, där för närvarande gästgästeriet är förlagdt och 200 m väster om landsvägen till Tenala reser sig ett brant, skogbesväxt berg (54 m. öfver hafrets nivå) öfver Bjerno å dalens åkrar och sträcker sig ungefär 1 km i riktning NW-SO.

Höjd. och distansuppgifterna äro tagna från ryska generalstabens karta. Om de här uppräknade fornlämningarna jfr H. Appelgren, Nyfunna forminnen, Finskt Museum 1895 sid 60/61.) På bergets nordvästra ända ligga af tre stenorösen, af hvilka Mag. F. J. Färling för länge tid sedan har undersökt tvänne utan att finna annat än brända benbitar och kol. (Finska Fornminnesföreningens Tidskrift II, sid 73). Vid bergets sydvästra sluttning ligga smeden Karp torp jämte ett par andra torparens böningshus, alla lydande under Melleri hemman. Inom ett inhägnadt, lindrigt sluttande område omedelbart invid Karp smedja syntes 6) en rad stenar, lagda i en halfcirkel och innanför dem ett mindre stenblock samt

andra större och mindre stenar, hvilka
stucko här och där fram under torpen.
Den högre upp på sluttningen belägne
delen af detta stenhålster bildade en
låg rund kulle.

Mellan Karpstorp och landsvägen
och ungefär 200 m NO N från försträma
ställe finnes i en talldunge på en låg
backe, bildar en utgrening af det här
öfvan beskrifna bärget. En fyrkantig
stensättning.

Ungefär 500 m väster om Karpstorp
sträcker sig en annan (30 m öfver hafs
ytan, 23 m öfver flodens nivå sig höjande
och ca 800 m lång) backe på kort af-
stånd längsmed östra stranden af
Bjerno-ö. Den är omgifven af åkrar
och ängar, af hvilka de mellan backen
och ön kallas Tikki, de på den mot
satta eller östra sidan, således mellan
backen och torpen, Huoppi. Backen ha
antagligen i äldre tider bildat en
holme i en hafsvik, som sträckt sig
uppför den nysvarande ådalen. Dr.
Hj. Appelgren har på denna backe
upptäckt flera forntämnningar, öfver
hvilka han har inlämnat en beskrif-
ning till Arkeologiska Kommissionen
(jfr äfven hans öfvan citerade uppsats
i Finstet Museum). Han omnämmer
d/sid backens södra ända en jord-
hög (7 m i tvärmått), i hvilken han
vid en preliminär undersökning har

anträffat några bitar af ett lerkärl.
Ungefär 30 steg härifrån har Appelgren
på bakens västra sluttning upptäckt
e) en mängd (53) skålformiga fördjup-
ningar, s. k. elfkvarnar, inbuggna i bärgst.
På bakens krön ses f, g, h) 3 stora fyrkan-
tiga stensättningar, af hvilka (f och g)
~~de~~ ligga parallellt och nära hvarandra
i riktning N-S, medan (h) den tredje
ligger ungefär två stenkast högre
upp eller på bakens högsta platta,
ävenledes orienterad i N-S. Utom dessa
fullt tydliga fornlämningar har
Appelgren förtecknadt ett antal min-
dre stensättningar, hvilka han dock
själf tillvidare anser vara osäkra.
Af de två parallellt med hvarandra
liggande fyrkantiga stensättningarna
blef den ena, här betecknad med f),
år 1895 undersökt af Appelgren, hvilken
i densamma hittade ett fragment af
en oval eldslagningssten, en fragmentarisk
järnkniif, några järnbitar - möj-
ligen delar af en spjutspets - brända
benstjärfror, samt kol och aska. St. N.
N. 3106: 9-13.

Detta fynd, som härstammar från
en äldre period af vår järnålder
och de af Appelgren beskrifna sten-
sättningarnas ovanliga form väckte
hos mig lusten att fortsätta hans under-
sökningar. Sedan jag af Arkeologiska
Kommissionen erhållit tillstånd att

förstaga grävningar i Nylands och
Nbo län samt löfte om ett penninge-
bidrag på 150^{Sw} till ^{den} utförande, begaf
jag mig i sällskap med Studeranden
B. Cederhrarf i slutet af juli 1899 till
Bjerno.

1.

Vi började våra arbeten med en
undersökning af den fyrkantiga sten-
sättning h, som ligger insid den af
Appelgren år 1895 genomgräpda forn-
lämningen. Arbetsstyrkan bestod af 5
karlar och 4 pojkar och undersökningen
fortgick i $3\frac{1}{2}$ dagar från den 24 till
den 27 juli.

Stensättningen ligger, såsom redan
framhållits, på bakens platta, men
icke på dess högsta punkt utan något
söder om denna på randen af den
östra sluttningen. Den bildar en tydlig
i N-S orienterad fyrkant af 8,7 m längd
och 6 m bredd. De yttersta kantstenar-
na äro delvis stora block, som med
mycket besvär måste hafva blifvit
vältrade till sina platser. De största
stenarna ligga vid fyrkantens södra
smalsida: ett stenblock i sydöstra hör-
net är icke mindre än 93 cm högt,
ett annat därinvid 67 cm, de andra
stenarna äro lägre. Längsmed kant-
stenarnas inre sidor äro mindre stenar
uppradade, af hvilka några blevo
syntliga, först sedan torfran aflägsnats.

Anmärkningsvärdt regelbunden var denna inre stenrad längs den västra långsidan. Den bestod af flata stenar, hvilka lägo bredvid hvarandra i en starkt inåt lutande ställning.

Området innanför stensättningen var besväret med gräs. Här hade äfven stått tre stora sid vår ankomst redan verkuggna träd, hvilkas stubbar med stor ansträngning måste ryckas upp, innan undersökningen kunde vidtagas. (Se fotografi 2.) Sedan detta var gjordt, indelades hela fornlämningen i 12 kvadrater med 2 m långa sidor, hvilkas hörn markerades med långa i marken inslagna käppar. På detta sätt blef det möjligt att upprita en noggrann karta öfver stensättningen och på denna utmärka hvarje uppgräfdt föremåls läge. Efter dessa förberedelser aflägsnades torfran, skuren i fyrkantiga bitar, hvilka uppstaplades i högar utanför fornlämningen för att efter slutförd undersökning läggas tillbaka på den blottade marken.

Gräfningsarbetet fördelades mellan Karlarne sålunda att fem af dem med järnslefsar och skedar gringo genomteta marken, medan de fyra andra voro oafbrutet upptagna med att sätta den uppgrädda och redan undersökta jorden. Herr Cederkrantz och jag öfvervakade under tiden ar-

betet, fixerade fyndens läge på en plan-
teckning öfver gräven, iordade de fun-
na föremålen i papper, därvid försände
dem med samma nummer, som de
fingo på planteckningen ^{och} i notisboken,
samt deltog ofta själfva i gräfnings-
arbetet, i synnerhet då det gälde ett
försiktigt gräva fram ett större bräddigt
föremål. Så ofta och så godt det utan
missering, kunde ske, uppmättes och no-
terades af oss djupet af de ställen, där
föremålen blifvit påträffade.

Vid arbetenas fortgång gjordes följän-
de iakttagelser:

Under torfran låg ett tunt med sten-
flisor, mindre kullerstenar och grus upp-
blandadt jordlager; därunder fanns
ett mycket svart och botigt urgsfår
20-30 cm tjockt mullager; ännu djupare
påträffades orörd sandblandad lera,
som i olika mäktighet täckte själfva
klippan. I det svarta mullagret och
äfven något högre upp gjordes en
mängd fynd: vapen, redskap och
smycken - de flesta sönderbrutna och
illa skadade i elden, några brons-
föremål hopsmätta till formlösa
klumpar. Mellan dessa saker lågo
kolbitar och en oräntligt stor mängd
brända ben-kringströdda öfver mar-
ken. Många af dessa benbitar voro
botiga, andra åter så rena såsom om
de hade blifvit tvättade efter likets

bränning. De flesta voro större än de bitar man vanligen anträffar i Finlands stenrösen och hedniska graf-fält med lämningar af brända lik. Bland de uppsamlade benen, hvilka alla fördes till museet och hvilkas sammanlagda vikt utgör 15,3 kg, finnas hela käkpartier, stora delar af hjärnskålar, många kotor, stora bitar af ben- och armpipor, reflen m. m. På några ställen i stensättningsens södra del (t. ex. sid 3 och 4 i området V, jfr kartan) lägo benbitarna hop-parkade på hvarandra; så observerades t. ex. i närheten af punkterna 3 och 4 flera flata bitar af hjärnskålar lagda på hvarandra och i omedelbar närhet af dem bitar af reflen och benpipor samt fragment af käkbenen från minst 3 människoskelett. Här lägo äfven två sköld-bucklor med öppningen uppåt och fyllda med rentvättade (?), brända ben. Stora kolbitar, brända stenar och osantligt svart och sotig jord inom området V (den södra ändan) antyddes att liken hade blifvit brända just där. För öfrigt lägo de brända benen kringströdda öfver så gott som hela det inre området med undantag af en smal kant längs med det inre stenraderna. Huru många lik som blifvit brända på

denna gräpplats är naturligtvis omöjligt att afgöra, då man ju icke mera kan sammansätta de brända benbitarna, så stora de än äro, till skelett. Säkert är att deras antal har varit minst tre. Att bland de här brända döda har funnits både män och kvinnor framgår tydligt af fyndens beskaffenhet; de bestå af såväl vapen som kvinnosmycken. På planritningen äro de ställen, på hvilka de särskilda föremålen hafva blifvit hittade, utmärkta genom ett litet kors med vidstående siffra. Dock hafva äfven i de mellan dessa tecken liggande områdena många mindre föremål legat, hvilka hade undgått gräpsarens uppmärksamhet och först genom sällning af den uppgrädda jorden kommo i dagen.

I allmänhet kunde den iakttagelsen göras att endast få föremål lägo i omedelbar närhet till stenraderna. De andra hittades kringströdda öfver den inre delen af stensättningen på ett djup af 2-25 cm under torfran.

De talrikaste fynden gjordes i norra delen af området V och inom området VIII, således i stensättningens mitt.

Fyndet höra, så vidt deras ålder kan bestämmas, alla till den s. k. romerska järnålderns senare del eller ungefär till 300-talet e. Kr. Bland dem kunna särskiljas:

a) Wapen: tre sköldbucklor af järn = S. Müller
Jernalderen fig. 354 och C. Engelhardt, Vimose
fundet pl. 5 fig. 10 (de lägo alla tre inom
området V); två handtag af järn till dessa
sköldbucklor. Utom dessa sköldbeslag hit-
tades inga andra vapen, om icke de strax
nedan uppräknade tre stora knifvarna
skola anses hafva tjänstkrigiska ändamål.

b) Redskap: tre stora järnknifvar med
rester af skaftets bronsbeslag (omr. VIII och XI);
4 eller 5 mindre knifvar; några bronsbeslag
till knifskaft och knifslidor; två aflänga
brynen af grå gneiss (omr. V); ett aflängt
föremål af järn, som torde vara ett eld-
stäl (omr. V); en järnsax = S. Müller loc. cit. fig. 28.

c) toilettredskap: en pincett af brons
(omr. IX).

d) smycken och andra till dräkten höran-
de föremål: 3 fibulor "mit umgeschlagenem
Fuss" och delar af minst 6 andra icke
närmare bestämbara fibulor, alla af
brons (omr. II, V, VIII och XI); 5 eller 6 armringar
af brons, nämligen två hela öppna, be-
stående af släta bronsstenar med tre-
kantig genomskärning, fragment af en
eller två dylika armringar samt frag-
ment af två arm- eller halsringar
af typen S. Müller, loc. cit. 234; 4 finger-
ringar nämligen en fullständig sluten
bestående af en enkel smal bronssten
och tre fragmentariska, af hvilka två
möjligen varit spirallagda (omr. V, VII, VIII,
XI); 69 bitar af bronskedar, hvilkas länkar

bestå af små öppna ringar med tre-
kantig genomskärning (our. V, VIII, IX, XI);
28 bitar spirallagd bronstråd af sam-
ma slag som de brons spiraler, hvilka
förekomma talrikt i fynd från se-
nare perioder af hedratiden såsom
garnering på kvinnornas förkläden
och kjolar (our. V, VII, VIII, XI); 3 söljor af
brons, af hvilka en med en enkel
fyrkantig ram, de två andras ur-
sprungliga form kan icke mera be-
stämmas (our. II, V, XI); 3 eller 4 söljor af
järn, 2 af dem synes hafva haft en en-
kel fyrkantig ram, (our. IX, XI); 2 änd-
beslag till läderremmar - S. Müller, loc.
cit. fig. 401 i (our. IX); 4 glaspärlor, af
hvilka två äro så kallade dubbelpärlor,
de två andra enkla, den ursprungliga
färgen (ljusgrön) kan endast bestäm-
mas hos en af de enkla, den andra
synes hafva haft påsmätta små ljusa
prickar på ytan.

e) lerkärl: de funna bitarna till an-
slaget omkring 90 kunna icke samman-
sättas till hela kärl, men synes hafva
hört till 3 särskilda sådana, då de lig-
ga i tre skilda ouräden (IV, IX och XI) och
bitarna i hvarje af dessa ouräden äfven
i färg skilja sig något från de andra
fragmenten. Det ena af dessa kärl har
haft platt botten och på dess rand
synes snedställda intryck.

Materialen är hos alla dessa kärl af

dålig beskaffenhet.

f) obestämbara föremål: ett fyratiotal trinda kantiga eller skiffformiga bronsbitar af hvilka flera möjligen äro fragment af armbyglar eller bågspännen; ett åttiotal fornlösa smälta bronsklumpar; ett femtiotal mindre fragment af järnföremål.

g) På några ställen inom stensättningen hittades förkolnade hasselknötter.

Efter slutförd undersökning kastades småstenarna och den sällade mulden tillbaka på det genomletade området mellan stensättningarna samt täktes åter med torfvrorna, så att stensättningen nära nog återfick sitt förra utseende. Tynden hafva blifvit katalogiserade under N: 3720 i 1-135. Jfr fotografierna 1-7.

2.

Den 27 juli undersöktes af oss den på bakens högsta plats liggande, här ofran under h ommärkta stensättningen. Den är i likhet med den föregående orienterad i norr och söder. Fyrkanten är här icke så tydlig som hos den sistnämnda fornlämningen utan har afrundade hörn. Därjämte ligga omedelbart utanför den egentliga stensättningen några andra större stenar, hvarigenom fornlämningens gränser blifva yttermera oregelbundna. Sargas dessa stenar icke med i räkningen, så utgör stensättningens längd ungefär

5 m, dess bredd ungefär 4,5 m. De högsta stenarna äro åter de som bilda sättnin- gens södra smalsida. Här äro trä 50-60 cm höga stenblock i lutande ställning upp- ställda mot trä andra flatare och lägre stenar. Midt på det gräsbevuxna om- rådet mellan stensraderna lägo några flata stenar. Undersökningen utfördes efter samma metod som den vi hade fögt vid grävningarna i den första stensättningen.

Under torfsvan påträffades mycket småsten, stenflisor och grus. Det där- under liggande mullagret var magrare än i stensättningen N° 1.

Å Kolbitar, som i denna hade förekom- mit ymnigt, hittades här mycket litet och mängden af brända ben var ojämn- förligt mycket mindre. Det lyckades oss blott att samla ett 50-tal benbitar, af hvilka några voro rätt stora. De voro i allmänhet ike sotiga och hade möjligen blifvit rengjorda efter likets bränning, ~~den~~^{hvilken} ~~vi~~ ~~torde~~ att döma af Kolbitarnas ringa mängd ike ^{torde} hafva försiggått inom stensättningen.

Lynden äro ike talrika och hittades huf- vudsakligen i stensättningens södra och östra del. De bestå af $\times 3\frac{1}{2}$ små för- gylda glaspärlor; trä bronsnålar med platta ringformiga hufvud, hvilka kan- ske ursprungligen varit förbundna med en bronsked, då trä länkar af en sådan hittades omedelbart insid hufvudet af

den ena nälen; en spirallagd fingerring af brons; en bit spirallagd bronsstråd; en liten skifformig järnbit, några bitar slagg, några förkolnade hasselnötter, en hästtand.

Synden tyda på att resterna af ett kvinnligt lik blifvit nedlagda här.

Fornlämningen återställdes efter undersökningen i sitt förra skick.

De funna föremålen hafva i museets katalog fått numren 3720: 156-167.
Jfr fotografierna 1 och 8.

3.

Ungefär 250 m norr om stensättningen N° 2 ligger på barkens östra slutning en oregelbunden fyrkantig stensättning med längdriktningen N-O; längden utgör 6 m, bredden 4 m. Mellan de glösa stenraderna lägo både i västra och östra ändan några större stenar. Vid undersökningen (den 31 aug. 1899) hittades blott en enda bränd benstämpe, en hästtand och några få bitar af ett groft brunt keramik. Marken som öfrigt att föreföll ^{att} vara orörd bestod af hård sandblandad lera.

Se museets katalog 3720: 218-220.

4.

Den ungefär 200 m NO från Skarps torp belägna, här ovan under c anförda fyrkantiga stensättningen undersöktes af oss den 28 juli 1899 efter samma gräfningsmetod som vid undersökningen af stensättningarna 1-3.

hade blifvit följda.

Fornlämningen ligger midt i ^{en} tältskog och flera tallar hade vuxit upp på området innanför fyrkanten. Alla kantstenarna och äfven hela det inre området voro öfverdragna med mossor. Stenraderna bilda en tydlig fyrkant af 8 m längd och 6 m bredd med 2 afrundade hörn (i söder) och 2 skarpvare (i norr). Längdriktningen går från SW till NO. De största och högsta stenarna - (deras höjd utgjorde dock endast ca 40 cm) - ligga här i norr (i stensättningarna 1 och 2 i söder). Bland stenarna hade många en flat öfre yta. Utanför den östra långsidan löpte en parallel rad af stenar af något mindre storlek. Längsmed fyrkantens inre sidor lågo vallar af mindre stenar, af hvilka dock endast en del var synlig före undersökningens början.

Under mossan påträffades ljus sand, starkt uppblandad med mindre stenar och grus, mellan hvilka de verkliga tallarnas rötter slingrade sig med otaliga förgreningar.

På ringa djup under ytan hittades en mängd brända benbitar, hvilka sammantagda vikt vid vägning på museet befunns utgöra 1,3 kg, samt fragment af redskap och smycken af järn, brons, glas och bärnsten. Större delen af de brända benen och det öfriga grafgodset påträffades i stensättnin-

gens midt. I ^{den} norra hälften soro fynden
kalrikare än i ^{den} södra.

De brända benbitarna äro icke sotiga.
De hafva således måhända blifvit ren-
gjorda, sedan man hade samlat i hop-
dem på det nedbrunna bålet. Men
därpå hafva de icke blifvit omsorgs-
fullt nedlagda på ett ställe, utan
tänligen vårdslöst kringströdda öf-
ver stensättningsens inre område. Den
omständigheten att endast få kolbitar
förekommo inom stensättningen ty-
der på att likbränningen har försig-
gått utanför densamma.

De här funna smyckena och red-
skapen äro till största delen söndri-
ga, men kunna icke hafva varit ut-
satta för så stark hetta som fö-
remålen från stensättningen N:o 1.
Klumpar af smält brons förekommo
icke i denna graf. Några saker från
detta fynd visa spår af eldens in-
värkan, andra åter - t. ex. glas- och
kärnstenspärlorna - torde knappast
hafva kunnat ligga i elden, då de
ännu äro så väl bibehållna. Före-
målen soro söndriga och starkt
anfrätta af rost.

Fynden bestå af:

Smycken och andra till drägten hö-
rande föremål: en fibula af brons
"mit ungeschlageneu Fuss", ett
fragment af en fibulas spirallrad;

3 eller 4 fragmentariska nålar af järn med ringformigt hufvud; två i spiral upprullade trinda bronstenar, möjligen fragment af ett och samma hängsmycke; tre fragment af en ked, hvars länkar bestå af fina ringar med afrundad trekantig genomskärning; några fragment af trinda bronstenar; ett fragment af en brons-söja (?); en bit spirallagd bronsstråd; två smala aflänga bronsbeslag (?) och ett smalt rundt sådant; 10½ glaspärlor och 3 bärstenspärlor,
Eredskap: några fragment af en knif af järn. Dessutom hittades ett större antal obestämbara järnbitar, ett fragment af ett byrne (?) af sandsten, en liten bit bränd lera (från ett lerkärl) och några hasselnötskall.

Efter undersökningen återställdes fornlämningen i sitt förra skick.

Jfr museets Katalog N° 3720:168-206.

5.

Stenhöletret på sluttningen invid Karpas smedja genomgräfsades af oss den 29 och 31 augusti 1899. Det är här ofvan nämnt under 6.

Om någon egentlig stensättning kan här icke vara fråga. På den södra och västra sidan lägo några större stenar (jfr storleken på kartan) i en bägi efter hvarandra. En lag rund gräsbevuxen kulle ur hvilken några stenar

stucko fram syntes på nordvästra ändan. Mellan denna och stenraden lågo en ca 0,7 m hög sten samt ett antal andra stenar. Marken var beväxat med torftigt gräs. Det undersökta området mätte ca 7 m i längd och 3-4 m i bredd. Arbetena fortskredde hastigt, emedan öfver en stor del af det undersökta området bärggrunden framträdde på ett ringa djup (ca 20-30 cm) under torfran. Det öfver bärggrunden liggande jordlagret bestod af brunaktig mylla, i hvilken en mängd mindre stenar lågo inbäddade. Att stenhölstret verkligen var en gräpplats från hednatiden framgick af de brända mer eller mindre sötiga benuskärvarna, som här och där lågo kringströdda öfver mellersta delen af detsamma, samt af de öfriga fynden.

Dessa bestods af:

Ett 150-tal bitar af minst 3 lerkärl af grof med småsten blandad lera, hittade inom kvadraterna II, V, XI, och XII (jfr kartan); en bränd glasbit, sannolikt en glaspärla; en simpel pincett af järn; en liten sölja af järn, en järnatt samt några fragmentariska järnföremål (4 spikar, ett litet järnrör m. m.), hvilka sistnämnda dock möjligen äro af nyare ursprung. Dessutom hittades i områdets sydöstra del en mängd större och mindre bitar järnslag. Dessa

härnär enligt smeden Karp's uttryckli-
ga försäkran ike från hans omedel-
bart invid stället belägna smedja,
hvilken föröfigt först för några få
år sedan från en närbelägen plats
inom torpområdet blifvit flyttad hit.
De de lägo ungefär i samma djup
som lerkärtsbitarna, är det möjligt
att de äro samtidiga med de öfriga
fyndena. Dessa torde kunna hänfö-
ras till folksvandringstiden (enligt
Montelius perioden 400-800 e. Kr.) och
snarare till periodens tidigare än
senare del.

Efter undersökningen, som värk-
ställdes enligt den här tidigare be-
skrifna metoden, kastades de upp-
grädda mindre stenarna tillbaka på
det genomletade området och täktes
åter med den sällade mulden och
de fyrkantiga^{er} utskurna torfbitarna.
Sjfr museets Katalog 3720: 207-217.
och fotografierna 9 och 10.

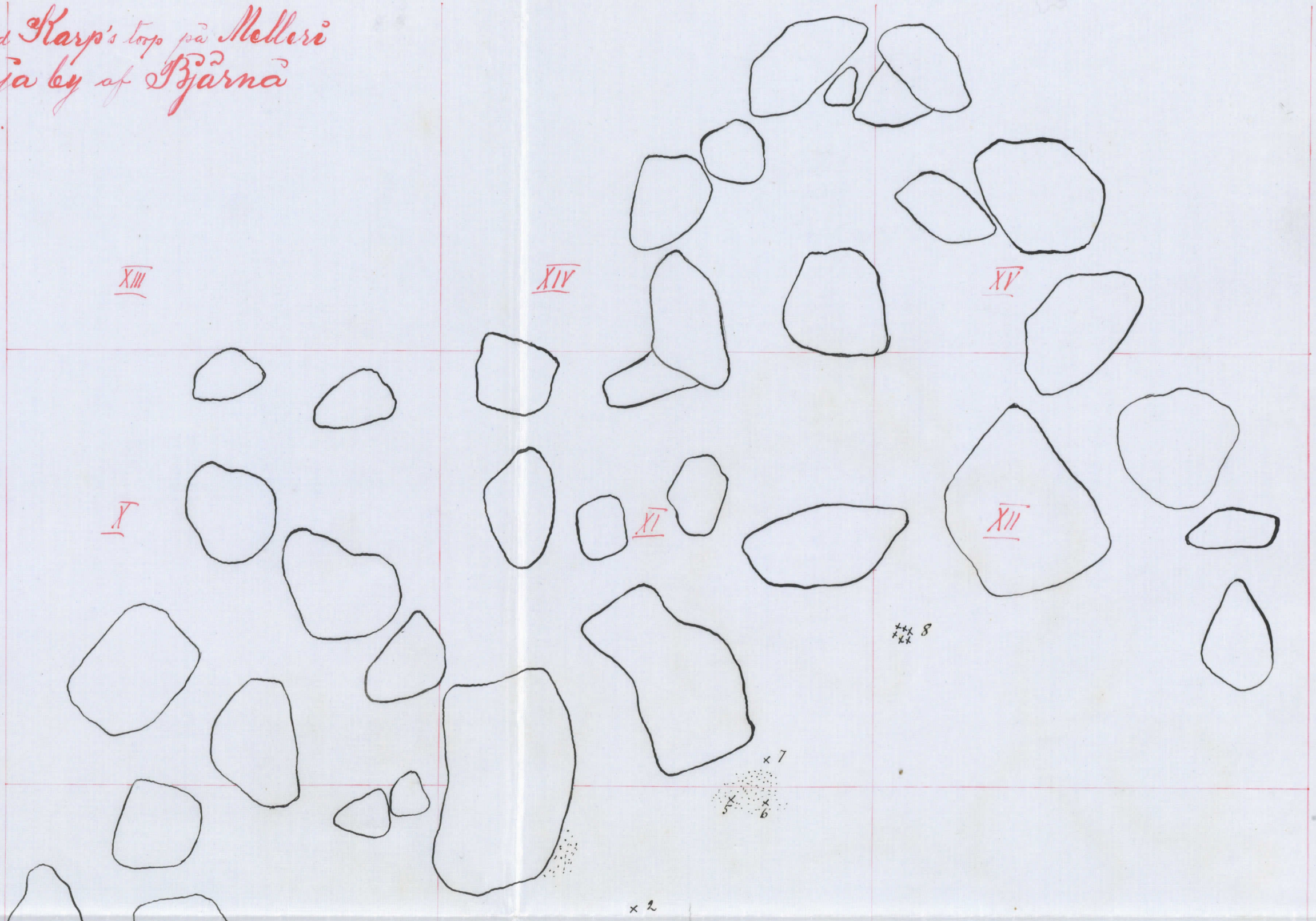
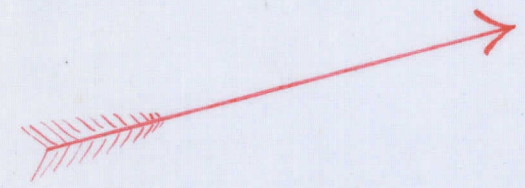
Alfred Håkman

A. N. 2393 / 1900

Plan-teckning
öfver

stensättningen N^o vid Karp's toop på Melleri
hemmans mark i Lupsaja by af Bjärnä
socken.

Ljulo 1879.
Björn Cederhufv.

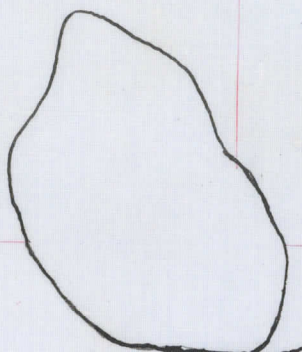

VII

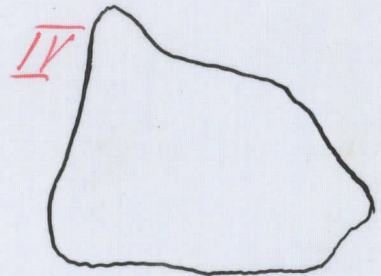

VIII

IX

x4

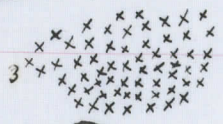
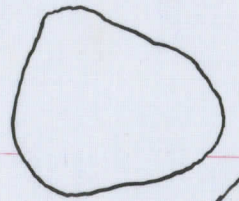
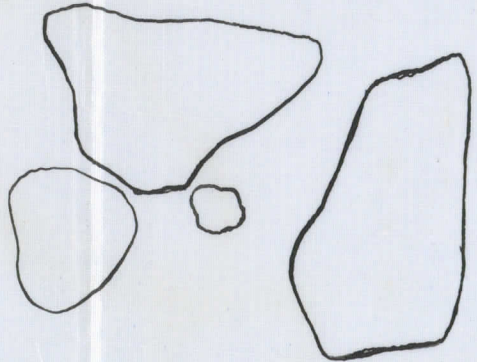

IV

V

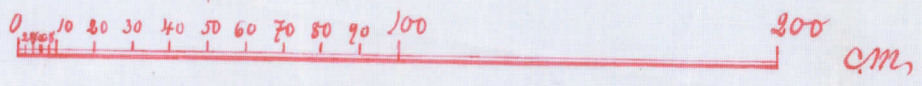
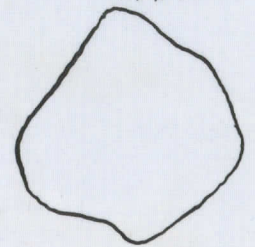
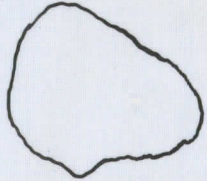
VI

I

II

III

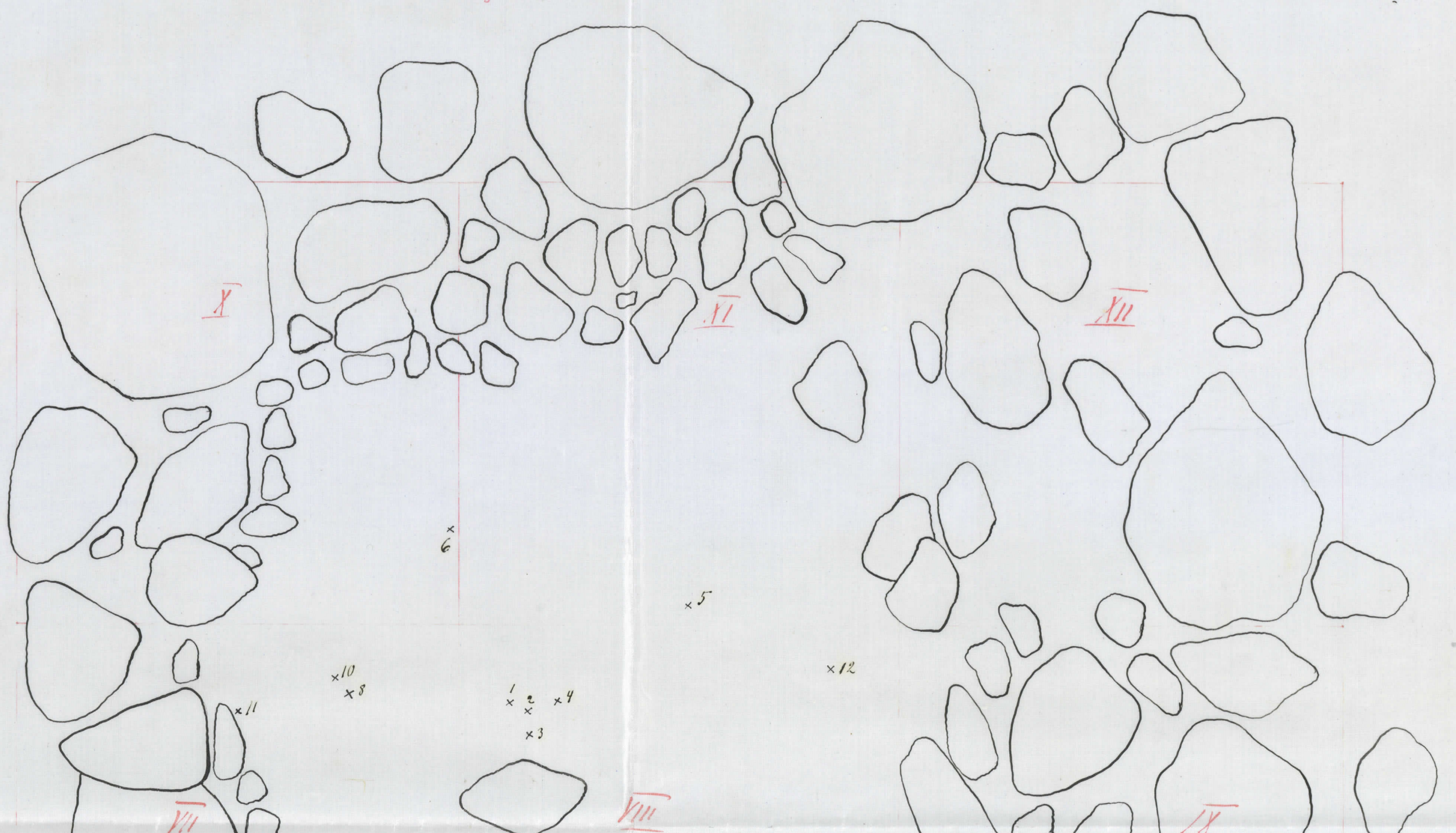

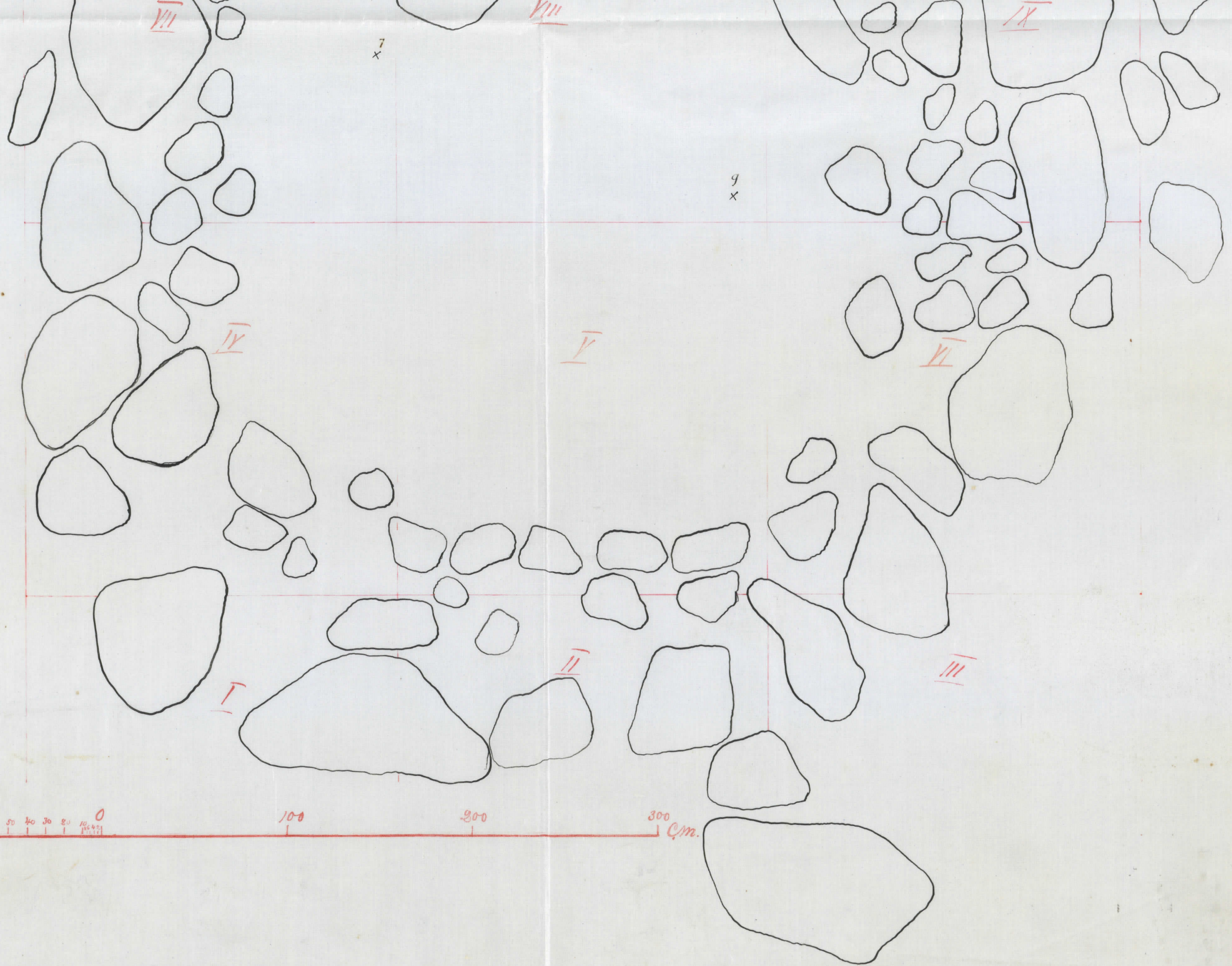
2393 /
1900

Plantekning öfver

stensättningen N^o i Sattiggårdens skog emellan stora landsvägen och Karpas torp,
i Lysaja by och Bjärnä socken.

7 juli 1899.
Nyron Godelstvarf.

100 90 80 70 60 50 40 30 20 10 0

100

200

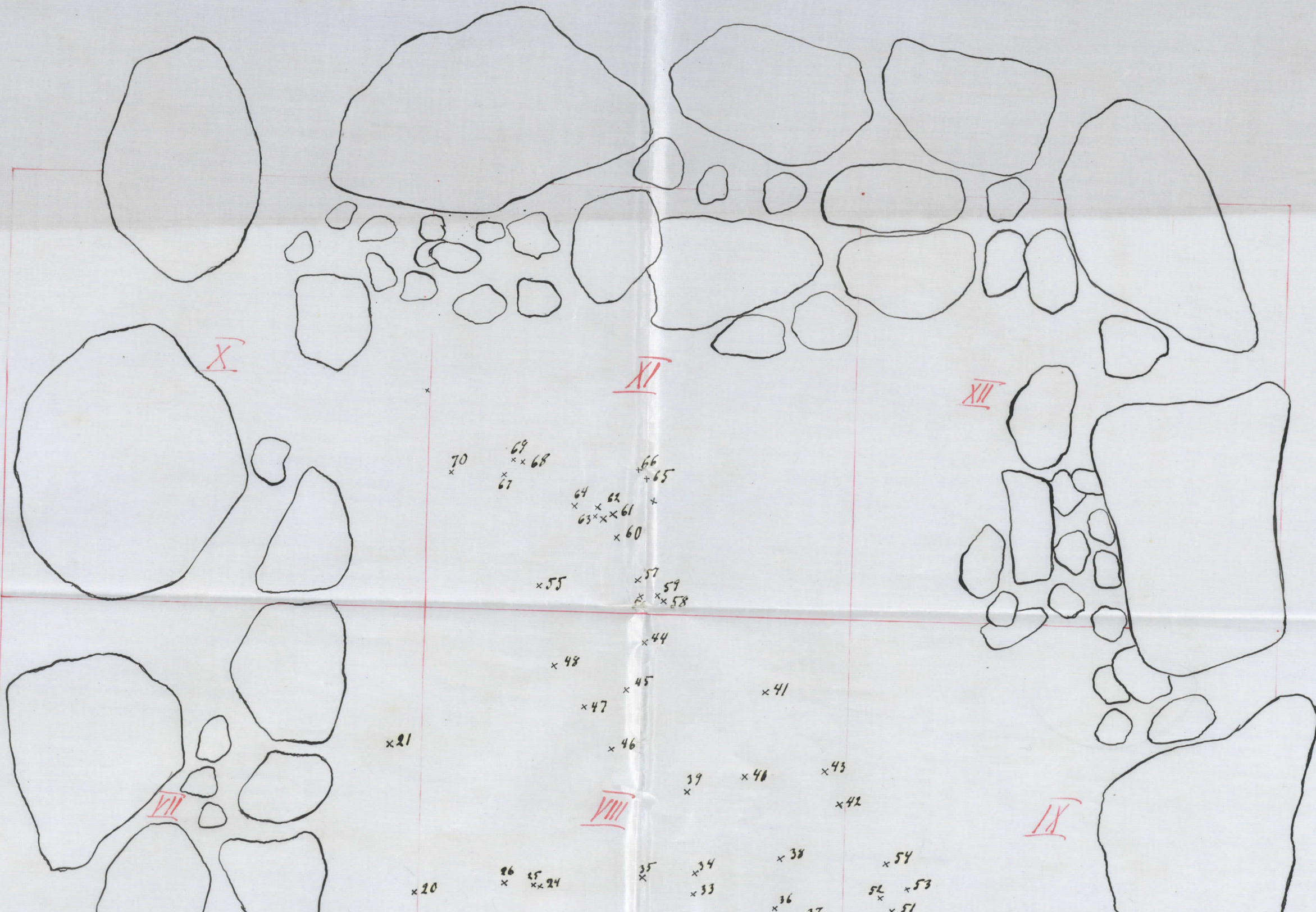
300 Cm.

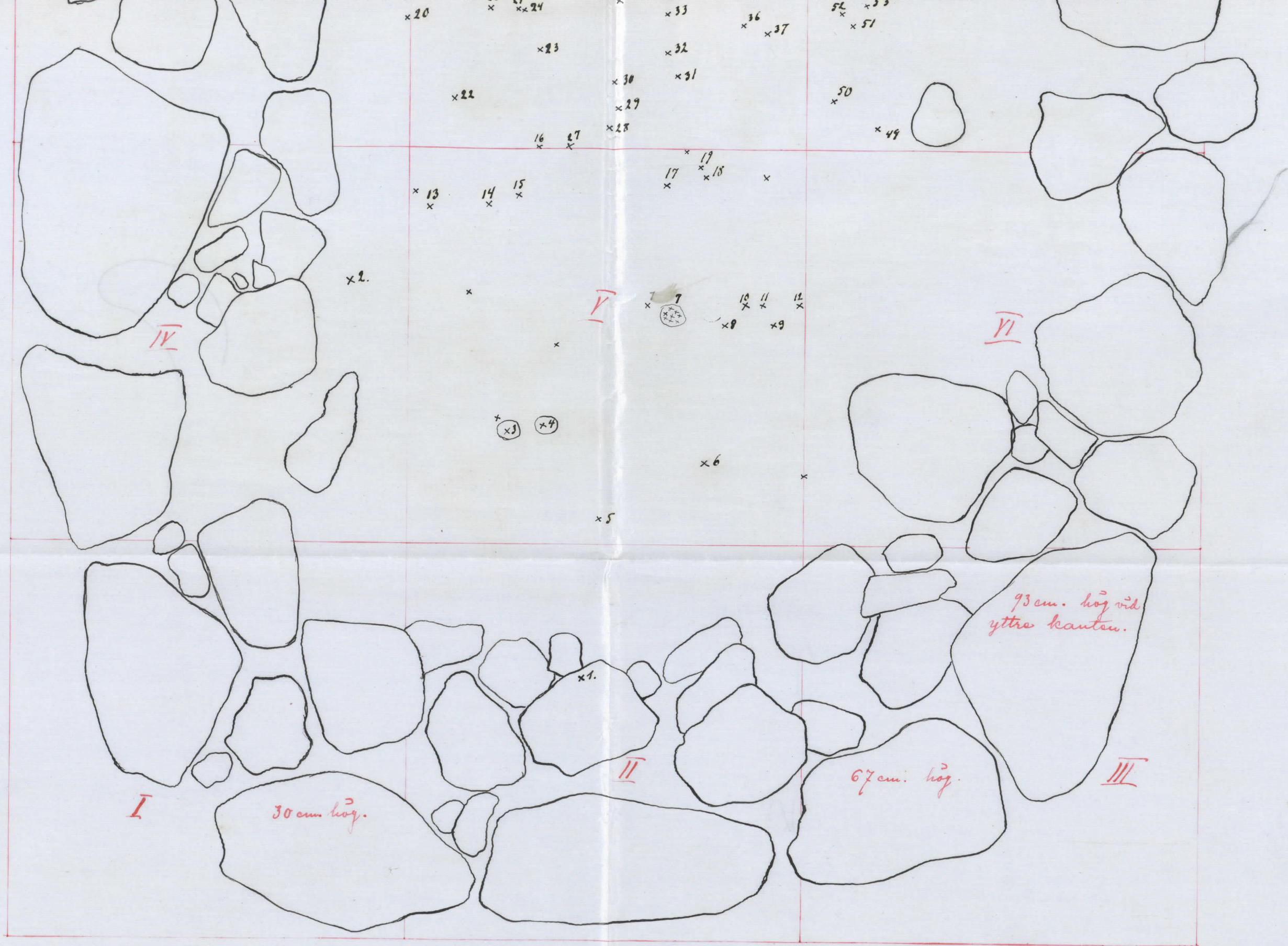
Plantekning

öfr

Stensättningsplan 1815 på Tikkinnurmi kaste å Nelleri ummans
mark i Luvaja by af Bjärna socken.

7 juli 1899.
Björn Cedehvarf.

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 cm

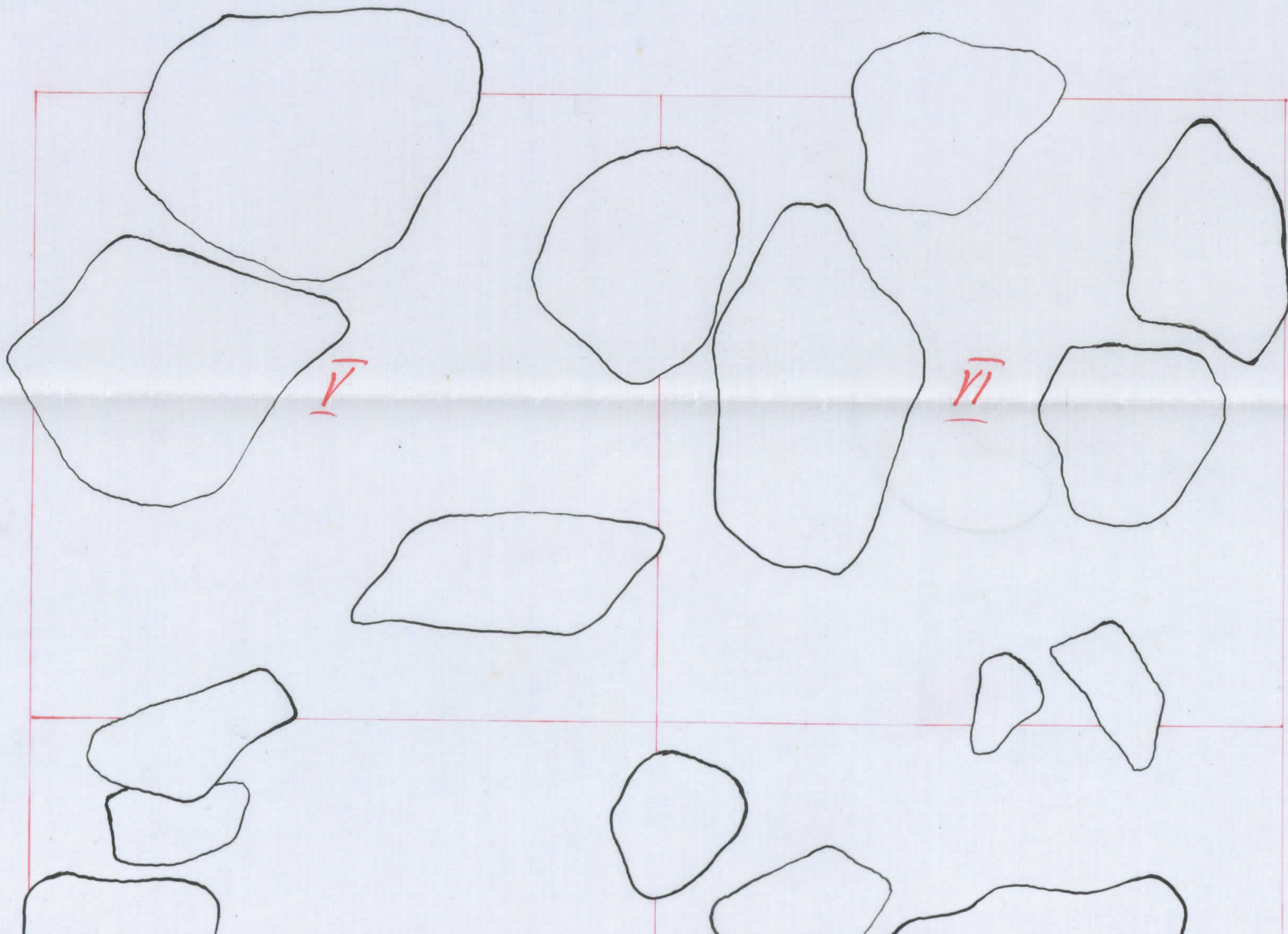
200 cm

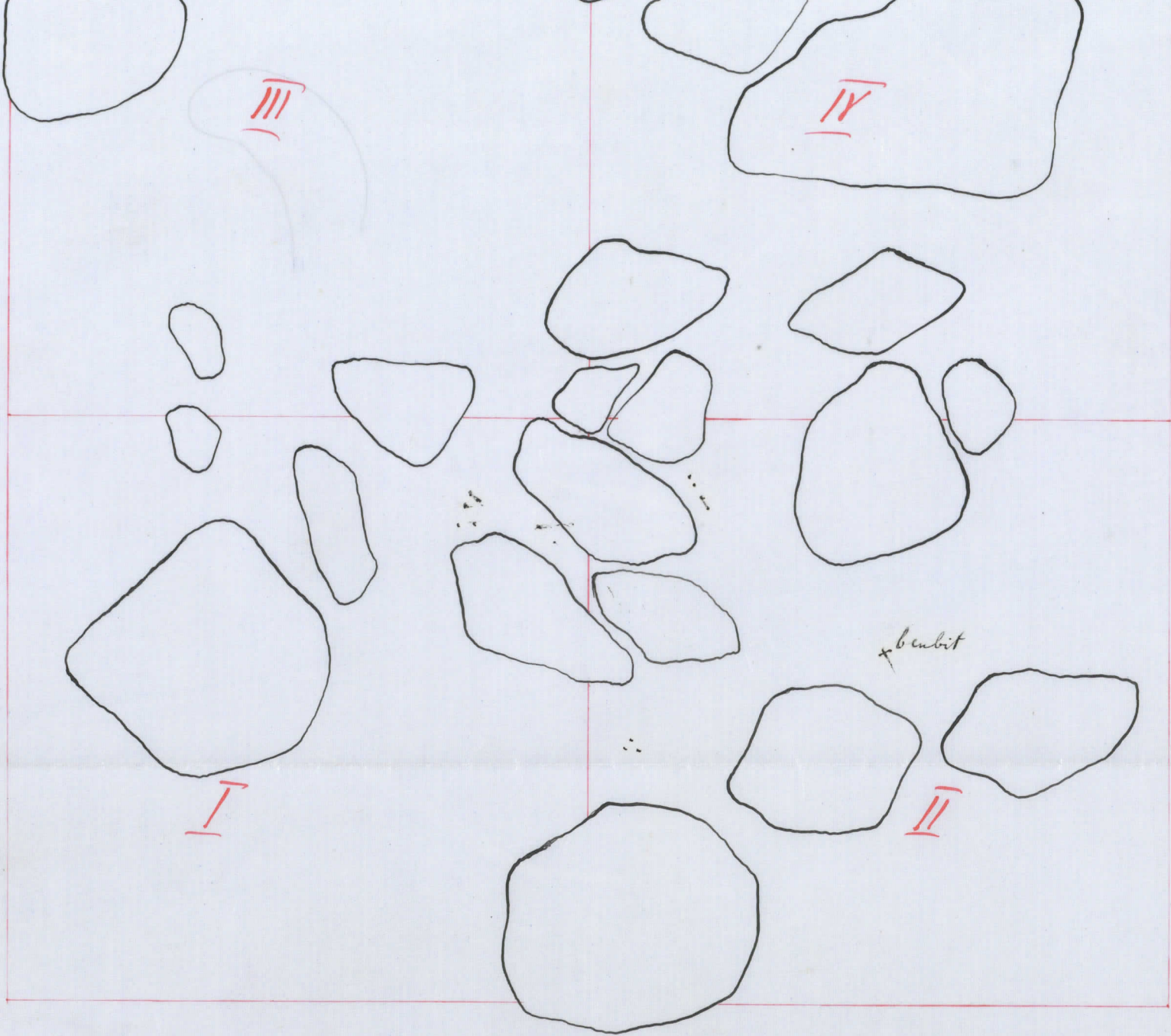
A. N. 2393 / 1900

Planteckning öfver

Stensättningen N: i på Tiekinnurmå backe ä
Melleri hemmans mark i Lupaja by, Bjärnä socken.

7 juli 1899.
P. J. Söderkvist.

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 200 cm.

∴ lerki labitar.

A. K. 2393 / 1900

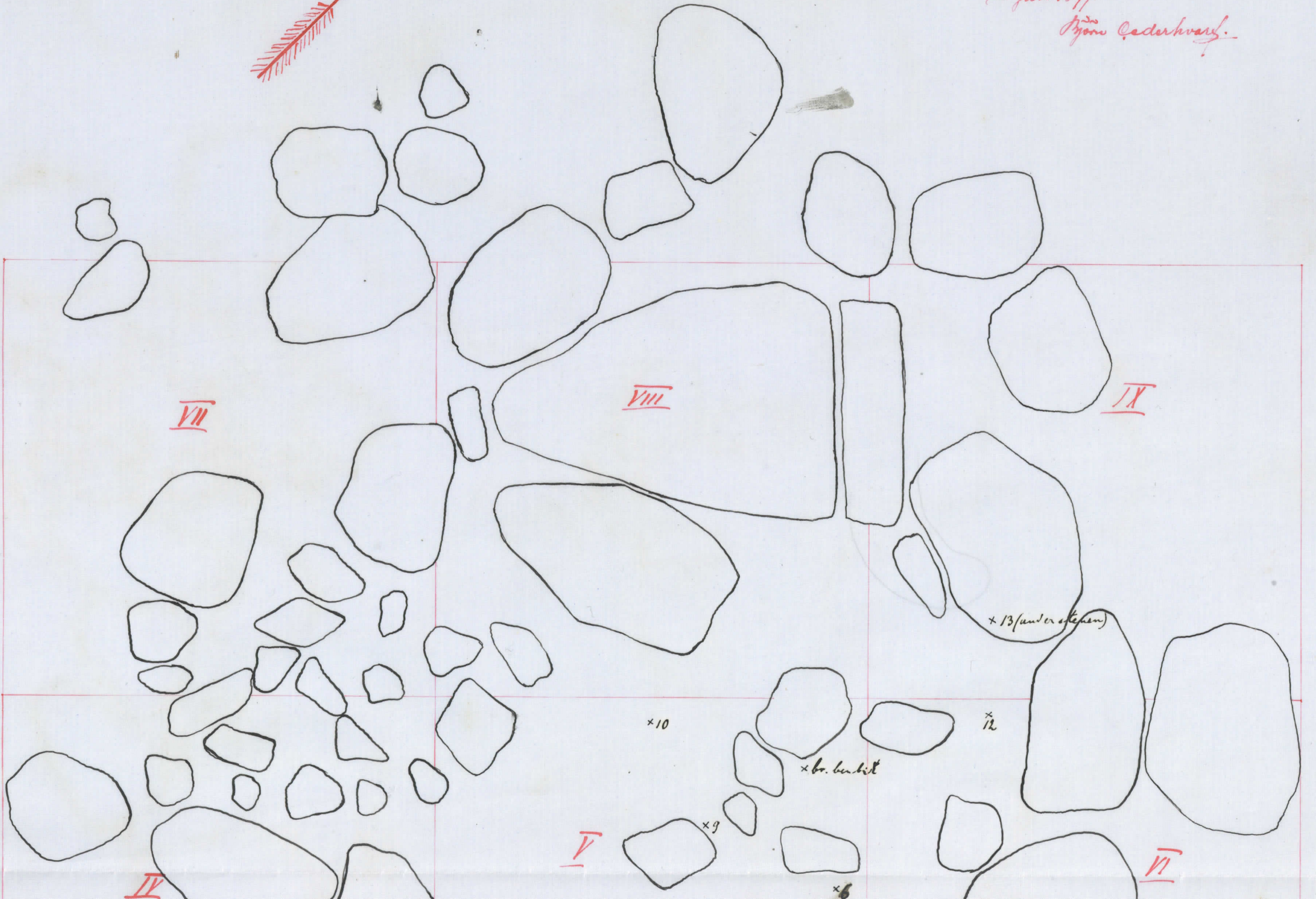
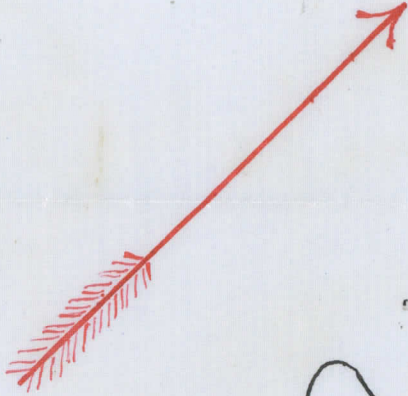
Plantöckning

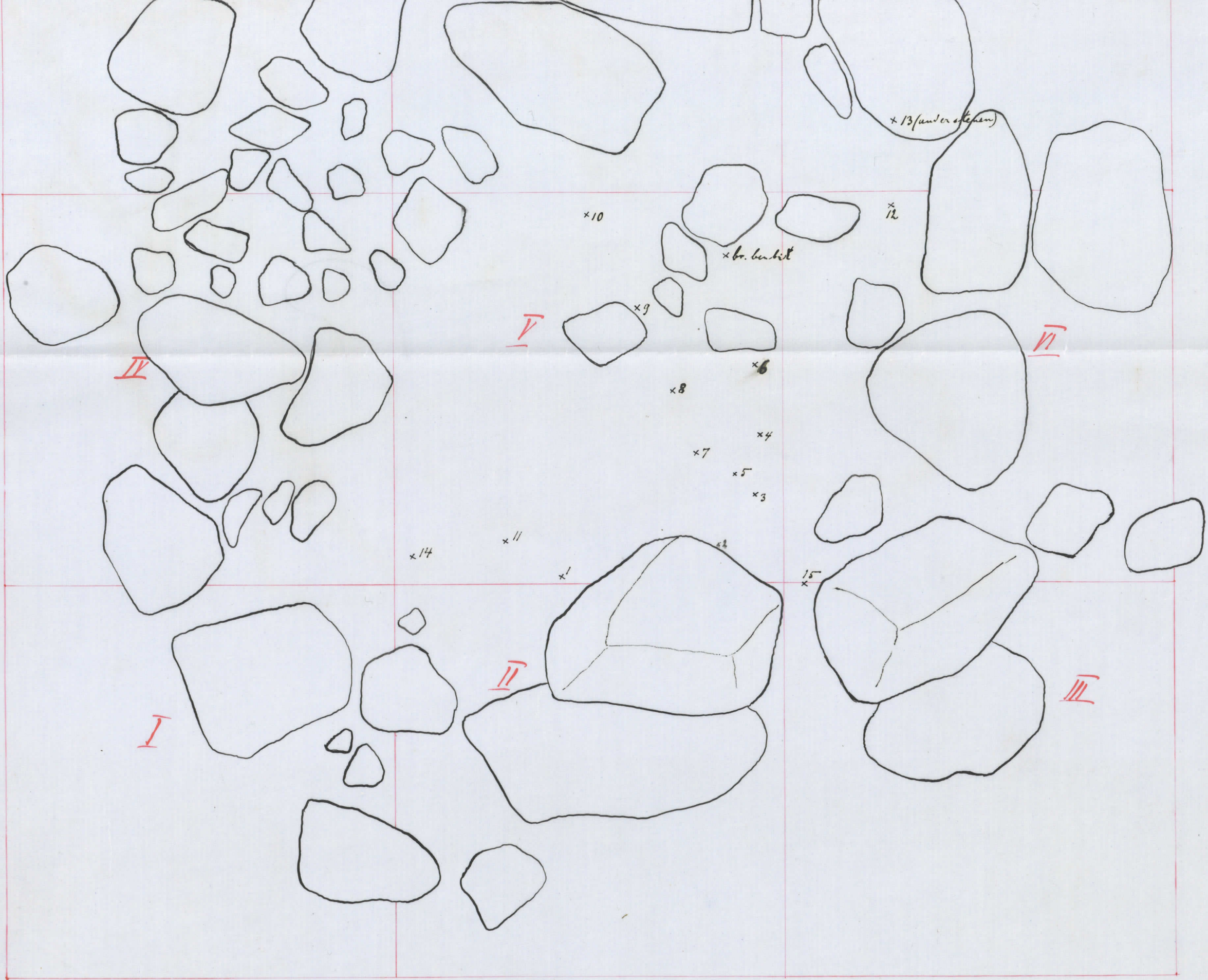
öfver

stensättningen N:o 4 på Fickinnurmi backe
å Melleri hemmans mark i Lupsaja by
af Bjärnä socken.

1 juli 1899.

Nyström Cederhvarf.

x 13 (under stephen)

x 10

x 12

x br. bebit

x 9

II

II

VI

x 6

x 8

x 4

x 7

x 5

x 3

x 14

x 11

x 1

x 15

I

II

III

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

200 cm.

A. N. 2393
1. 1900

En med stenar betäckt grafplats^{9.} från järnåldern med lämningar
af brända lik, belägen omedelbart invid smeden Karp's torp, Lepaja
by, Bjerno socken, undersökt i juli 1899 af Mag. A. Hakman och Stud.
B. Cederwarf. Fotografien är tagen före undersökningen. Kartorna
äro uppställda längs fornlämningens norra, västra och södra kanter.
Sfr. St. N. N. 3790: 207-217 och fotografien 10.

A. N. 2393. 1900.

2/4 öfver smeden Korp's torp (i förgrunden t. höger) och Tikkimennibacken (bakom åkrarna), Luvaja by Sjerno socken. Vid b en fyrkantig stensättning, undersökt år 1895 af dr. H. Appelgren se St. H. N. 3106, vid a och c två fyrkantiga stensättningar undersökta i juli 1899 af Mag. A. Hakman och Stud. B. Pederhvarf. Jfr. fotografierna 2-8 och St. H. N. 3720.

N. K. ²³⁹³
1. 1900.

Södra delen af en fyrkantig stensättning på Tikkinenmitäret
invid smeden Karss torp, Lapaja by, Bjerno socken, undersökt i juli 1899
af Mag. A. Hakman och Stud. R. Cederkrantz. Fotografien är tagen efter
undersökningen. Karlen står på den sydöstra hörnstenen. Jfs. St. K. N.
3720: 1 - 155 och fotografierna 2 - 4, 6, 7.

N. N. ²³⁹³
1. 1900.

6.
Nordvästra långsidan, en del af norra smalsidan och en stor del af
det blottade inne af en fyrkantig stensättning på Frikkinummiläret invid
smeden Harps topp, Lapaja by, Bjerno socken, undersökt i juli 1899 af Mag. A.
Häckman och Stud. B. Cederkrantz. Kartan står bakom den nordvästra
hörnstenen. Hf. K. N. 3720: 1-155 och fotografierna 2-5, 7.

A. N. 2393 / 1900.

Fyrkantig stensättning på Tikkinumribärgen invid smeden
Karrs torp, Lapaja by, Bjerno socken, undersökt i juli 1899 af Mag.
A. Hakeman och Stud. B. Cederhvarf. Fotografien är tagen
före undersökningen. Geogr. St. N. No. 3720: 1-155 och fotografierna
3-7.

A. N. ²³⁹³/₁ 1900.

Typisk stensättning i Fikkiniemiområdet invid Smeden Karps
torp, Lusa by, Pjerno socken, undersökt i juli 1899 af Mag. A. Hakman
och Stud. B. Cederhvarf. Fotografien är efter väkställd undersökning
tagen från en punkt utanför norra smalsidan. Kartan står bakom
sydöstra hörnstenen. Jfr. A. N. N. 3720: 156-167.

A. N. 2393
1. 1900

De två sydöstra hörnstenarna ⁷ i en fyrkantig stensättning ⁹ på Fikkvi =
mummitärgen invid smeden Karpas torp, Lappaja by, Rjerno socken, under-
sökt i juli 1899 af Mag. A. Hakman och Stud. B. Cederkrantz. Fotografien
är tagen från en punkt utanför stensättningen. Jfr. St. N. N. 3720: 1-155
och fotografierna 2-6.

A. N. $\frac{2393}{1}$. 1900.

Undersökning af en brändgraf från järnåldern invid smeden
Karpas smedja, Lupaja by, Bjerns socker, undersökt i juli 1899 af Maj.
S. Käckman och Stud. B. Cederkvist. Fotografien är tagen från en
punkt i nordost från fyndstället. Bakom detsamma ses Karpas
smedja. Jfr. A. N. N. 3720: 207-217 och fotografien 9.

A. N. ²³⁹³ / 1. 1900.

3. (1) (2)
Undersökning af en fyrkantig stensättning på Siikkinummi-
bärg et invid smeden Kärpstorp, Lupaja by, Bjerno socken, Härjedalen
genom Mag. A. Hakman och Stud. E. Cederkvist i juli 1899. Jfr.
A. N. M. 3720: 1-155 och fotografierna 2, 4-7.

A. H. ²³⁹³ 1900

Fyrkantig stensättning på ^{4.} Sikkiniemi, ärget insid som den Koyas
torp, Lupaja by, Bjerno socken, undersökt i juli 1899 af Mag. A. Hakman
och Stud. R. Cederhvarf. Fotografien är efter värlstäld undersökning tagen
från en punkt utanför södra smalsidan. Korlen står bakom nordöstra
hörnstenen. Jfr. St. H. N. 3720: 1-155 och fotografierna 2, 3, 5-7.

lev-ns 995

A. N. $\frac{2393}{1}$. 1900.

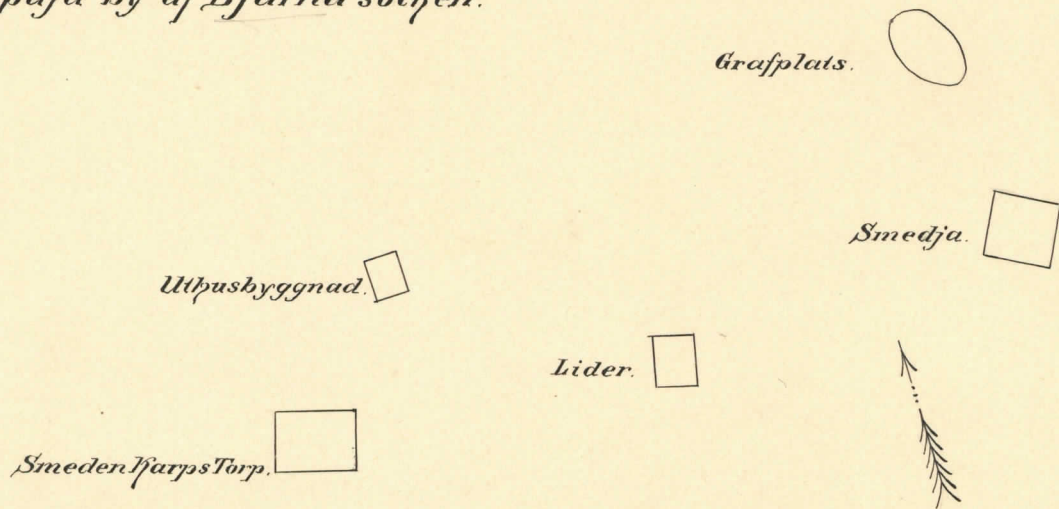
Planteckning.

af

Smeden Hjarps Torp å Melleri hemmans mark.

i

Lupaja by af Bjärnä socken.

Skala: 0. 10. 20. 30. 40. 50. m.